

ડિક્ટેશન શિક્ષક - ૨-

૧૩૮૮-૨

છગનલાલ ભોતીરામ શાહ કૃત કી-

બીજી ચોપડીના

ડિક્ટેશન શિક્ષક ભાગ ૨

બીજી ચોપડીના

બીજી ચોપડીના
અગણિત શિક્ષક
એ આના

સર્વ હસ્તચાલીત
કિંમત ૦-૬-૦
પોસ્ટેજ ૦-૬-૦
ડિસેમ્બર
૧૯૨૭

સુરત શહેરનો
ગોળા શિક્ષક
ત્રણ આના.

બીજી ચોપડીના

છગનલાલ ભોતીરામ શાહ.

'અગણિત શિક્ષક' વગેરેના કર્તા—શાહપોર—સુરત.

બીજી ચોપડીની સૃષ્ટિજ્ઞાનની પ્રાનોત્તરમાળા ત્રણ આના.

236
No. 237 Received on 14-12-27

Kuldeep Singh
Huzur Deputy Collector,
Surat.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાખિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૩૮૮-૨ યર્ગીક,

પુસ્તકનું નામ ડિક્શનરી શિખર-૨

વિષય મધ્યમ : ૧૯૪૬ : ન - ૧૪૮૯

બીજી ચોપડીનો

ડિક્ટેશન શિક્ષક ભાગ ૨.

રચનાર:-છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

“મુખગણિતના શિક્ષક” વગેરેના કર્તા
રચનારનું ઠેકાણું-શાહપોર-સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા-છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું-શાહપોર, સુરત.

સુધારેલી વધારેલી આવૃત્તિ ૧૧મી

સર્વ હક સ્વાધીન. સને ૧૯૨૭.

મુદ્રક:-નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમ.

મુદ્રણસ્થાન:-“શંકર” પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ, ચક્રાના પુલ ઉપર ટાંકી પાસે
સુરત.

કિંમત રૂા. ૦-૩-૦ પોસ્ટેજ જુદું.

પી. દલાલ. મોરબી એ. વી. સ્કુલ સુપરિન્ટેન્ડન્ટ

અવક નંબર ૪૧. તા. ૧૯-૧૧-૧૪ના પત્રમાં લખે છે કે

“તમારા તરફથી “મુખગણિત શિક્ષક” નામના ધોરણુવાર પુસ્તકો મળ્યાં તેનું સાધનંત અવલોકન કરતાં મને ખુબુ આનંદ થયો છે.

પ્રાથમિક સ્કુલનાં નવાં સુધરેલા અભ્યાસક્રમ પ્રમાણે મુખગણિત વિષયનું શિક્ષણ સરલતાથી આપવાના ઉચ્ચ હેતુને લક્ષમાં રાખીનેજ આ પુસ્તકો લખ્યાં છે, એમ પ્રદર્શિત થાય છે. તેનો ઉપયોગ કરવાથી વિદ્યાર્થીઓની સમજશક્તિ તેમજ સ્મરણશક્તિ સારી રીતે કેળવાશે તેની સાથે અંગ-ગણિતના વિશાળ વિષયમાં પણ તેમને તે ખુબુ મદદરૂપ થઈ પડશે એમ હું માનું છું ને આશા રાખું છું કે સારા શિક્ષકો આવાં પુસ્તકોને પ્રમાણ ગણી ઉદાર ઉત્તેજન આપશે.”

મહેરબાન કાઠિઆવાડના એજન્ટ દુ. ધ. ગવર્નર સાહેબ

ખહાદુરે હુકમ નં ૦ ૩૩૩૧ તા. ૧૫-૭-૧૫થી

સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો

ભૂગોળ શિક્ષક

એજન્સિની સર્વ સ્કૂલોમાં લાયબ્રેરી માટે મંજૂર કર્યો છે.

કર્તા-છગનલાલ મોતીરામ શાહ. શાહપોર-સુરત.

બીજા ધોરણના “અંકગણિતનાં મનોચત્ર”

મંજુર થયાના હુકમ નંબર તથા તારીખ,

મહેરબાન બામનગર એજ્યુકેશનલ ઈન્સપેક્ટર સાહેબની ઓફીસના
એ. બ. નં. ૪૪૧ તા. ૨૧-૭-૧૯૧૯ના પત્રમાં જણાવવામાં આવ્યું છે
કે “અંકગણિતનાં મનોચત્ર” આ સ્ટેટની સ્કૂલોમાં બીજા
ધોરણમાં ટેકસ્ટ બુક તરીકે મંજુર કરવામાં આવેલ છે.

મહેરબાન વાંકાનેર સ્ટેટના એજ્યુકેશનલ સેક્રેટરી સાહેબની ઓફીસના
નં. ૫૧ તા. ૩૦-૧૨-૧૯૧૯ ના પત્રમાં જણાવવામાં આવે છે કે,

બીજા ધોરણના

“અંકગણિતનાં મનોચત્ર”

વાં. હ. સા. અ. ના. ૩૭૦ તા. ૧૭-૧૨-૧૯૧૯ આ સ્ટેટની
નિશાળોમાં ટેકસ્ટ બુક તરીકે મંજુર કરવામાં આવેલ છે

મહેરબાન કાઠિયાવાડના એજન્ટ ટુ ધ ગવર્નર સાહેબ બહાદુરે
પોતાના હુકમ નંબર ૭૯ તા. ૨-૮-૧૯૧૯ શ્રી બીજા ધોરણના
“અંકગણિતનાં મનોચત્ર”

કાઠિયાવાડ એજન્સિની તમામ પ્રાયમરી સ્કૂલોમાં
ઇનામ અને લાયબ્રેરી બુક તરીકે મંજુર કર્યા છે.

એ. બ. નં. ૨૮૩ તા. ૧૧-૮-૧૯૧૯ ગોંડલ સ્ટેટમાં
ઇનામ, લાયબ્રેરી માટે મંજુર.

હુ. સુ. નં. ૪૧૬૬ તા. ૨૮-૮-૧૯૧૯ રાજકોટ સ્ટેટમાં
લાયબ્રેરી માટે મંજુર.

‘અંકગણિતનાં મનોયત્ન’ વિષે મળેલા અભિપ્રાયો:

બીજી ધોરણ માટેનું ‘અંકગણિતનાં મનોયત્ન’ મળ્યું છે તે જોતાં મને આનંદ થાય છે. કેમકે વિવિધ દૃષ્ટિબિંદુએ લખાએલાં પુસ્તકોની ગુજરાતીમાં ખોટ છે. આપનો પ્રયત્ન સ્તુત્ય છે, અને બેશક આપનું પુસ્તક જે અન્ટ્રેન્ડ શિક્ષકોને શિક્ષણ પદ્ધતિ જોવા જાણવાનો લાભ મળી શકતો નથી તેમને માર્ગ પ્રદર્શક થઈ પડશે. એજ” ભરૂચ-દારની ખડકી તા. ૧૮-૬-૧૯૧૯. મનમોહનદાસ દલપતરામ દલાલ.

“તમારા ‘અંકગણિતનાં મનોયત્ન’ મારા અભિપ્રાય પ્રમાણે બીજી ધોરણના વિદ્યાર્થીઓને ઉપયોગી થઈ પડવા સંભવ છે.

મુંબઈ, ગીરગામ પોસ્ટ, તા. ૨૨ મી જુન ૧૯૧૯.

કૃષ્ણલાલ મોહનલાલ ઝવેરી એમ. એ. એલ. એલ. બી.

“આપનું બનાવેલું બીજી ધોરણ માટેનું “અંકગણિતનાં મનોયત્ન” નામનું પુસ્તક મળ્યું. પુસ્તકના મનોયત્ન તેમાંના દાખલાઓ, રીતો, પ્રશ્ન પૂછવાની દબ, વગેરે જોઈ મારી ખાત્રી છે કે નાનાં બાળકોને ગણિત જેવો વિષય સમજાવવામાં શિક્ષક વર્ગને એ ધણાજ ઉપયોગી થઈ પડે એમ છે, ખાસ કરીને પરચુરણ દાખલાઓનું જીથ ગોઠવવામાં આપે બાળકોના મનની કેળવણી ઉપર વિશેષ લક્ષ આપ્યું લાગે છે. તમારા પ્રયાસને સારું ઉત્તેજન મળે એવી ધન્યતા છે.” સુરત, દેશાઈ પોળ, તા. ૬-૮-૧૯૧૯.

ગુલાબભાઈ રઘુનાથજી
બ્રુનિઅર એરિથમેટિક વગેરેના કર્તા.

છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત બીજ ચોપડીનો ડિક્ટેશન શિક્ષક.

પાઠવાર અથરા શબ્દો.

પા.ઠ ૧.	આવ્યો	ઝગઝગે	દીસે
પરમેશ્વરે	તળાવમાં	ઉજસ	કુકરેકૂક
કર્ચું	ક્યાંથી	બનાવ્યાં	કુકડા
વટેમાર્ગું	પાધરમાં	સરજ્યાં	કુટડા
ભક્તિ	નાહવાના	કળાતું	મધુર
પૃથ્વી	ઘોવાના	સઘળું	ચંદ્ર
ધર્મશાળા	ઓસરી	દયાળુ	પડ્યું
બનાવ્યો	તડકે	સરજ્યું	ઝીડી
સુથારે	ટાઢ	હોશિયાર	મોઢું
નિશાળનું	ઉડાડવા	ઝીડ્યો	ખુણાખાંચા
બાંધ્યું	અજવાળું	ચાઢ	ખોળે
કડીઆ	ઘોર	પા.ઠ ૨.	ભક્ત
મધમધે	અધાઈ	પૂર્વ	ધ્યાન
ફૂલ	મટે	ઝગઝગાટ	ગવૈયાઓ
વાસ	ચંદ્રમા		

૬] ત્રીજી ચોપડીનો “ડિક્શન શિક્ષક” ત્રણ આના.

મુલ્તાં	કારતકી	પખવાડીઆં	પાઠ ૪.
ઉદય	કારતક	પંદરમી	ગોકળઆઠમ
ગૂં ગૂં	ટાઢ	તિથિ	તૈયાર
પત્ર	માગશર	ત્રીસ	ઘોએલાં
ખોલે	પોષ	વારૂ	કડકડતાં
ઉમંગી	મહા	ચૈત્ર	નીકળ્યા
પંખેરૂં	પતંગ	વૈશાખ	ભાઈખંધ
ધાય	ઉડાડે	જેઠ	મળ્યો
ઢાર	ઉતરાણુ	ઝીણાં	એકડાં
રૂંલ	શિયાળાની	ચોમાસું	ગાડી
ભૂલ	ઊનનાં	અશાડ	ઘોડા
પક્ષી	કપડાં	શ્રાવણ	ઠઠ
ઊઠ	ક્યારે	ભાદરવો	નાનુએ
મલુકેરૂં	ઉનાળામાં	આસો	આંગળી
પાઠ ૩.	ફાગણ	ખૂખ	વિખુટા
ઋતુ	સૂદ	ખળેવ	રસ્તા
મહીના	પુનેમે	દશેરા	હારખંધ
વસ્ત્ર	દહાડો	પર્વ	દુકાનો
દિવાળી	વદ	કાઢ્યા	છેડેથી

ત્રીજા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” અઢી આના. [૭

કુંસારાની	કાપડીઆની	લીધું	અંદર
તાંબા	દીઠી	આપ્યું	પેઠા
પિત્તળનાં	સુતરાઉ	કૂદતી	આઘોજ
વાસણો	રેશમી	પાઠ પૃ	બોરડીનાં
મુખડીઆનાં	ઝિનનું	સોખત	ઠીકરું
હાટ	શણનું	સજ્જડ	નિશાન
પેંડા	સરૈયાની	ઘેલો	તાકીને
મિઠાઈ	હાંડી	ગાંડો	ઢગલેઢગલા
ખડકેલી	આરસા	ડાહ્યો	તૂટી
ખરાદી	અંજીર	ત્રણ	ઘાટ
લક્કડ	નારંગી	પૂછ્યું	રાસ
ત્યાં	સંતરા	ક્યાં	ડાળી
પલંગ	દ્રાક્ષ	પટેલની	હલાવીશું
પારણાં	ચોગાનમાં	મઝા	દોસ્ત
ઘોડીઆં	સિપાઈઓ	કહ્યું	કર્યું
લાકડાનાં	મિઠાઈ	શેખી	પછવાડેથી
રંગેલાં	ફૂદડી	સમજવીને	રખવાળે
રમકડાં	પુતંગી	ઝાંપો	ઝપાટો
પુષ્કળ .	કેટલુંક	ઉઘાડી	લગાવ્યો

૯] ત્રીજી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના.

નાસતો	નીકળ્યો	દિવસમાં	કહ્યામાં
થડ	સોખતનું	સાકરખા	ગમ્યું
માથું	ફળ	પુત્રનાં	દીધું
અથડાયું	મળ્યું	ઓવારણાં	ચોટામાં
ભોંય	પ્રેમ	ફેઇપગલું	રઝળતો
છુંદાઇ	ઠરશે	બાંધ્યું	રસ્તે
લોહીલોહાણુ	ભાગ્યશાળી	લાડકવાયો	ગધેડાનું
પકડયો	વિધા	પાડ્યું	ટોળું
લપડાકો	પાઠ ફ.	ભેટ	મસ્તીમાં
બચ્યો	રખડેલ	ઉછેરવાથી	સાતાસાતી
નાડો	સાલચંદ	કુટેવ	ચઢ્યું
જોયું	શેઠ	શીખ્યો	ગધેડાની
ઉભેલો	શેઠાણી	પોળમાં	સાત
ઝાડ્યો	છોકરું	અટક્યાળાં	તંમર
ખેંચી	વચે	વિચાર્યું	ભેંકડો
સાત	આનંદ	ઈસાજ	તાણતો
ઘોલો	રહ્યો નહિ	વંડી	ઓળખીતા
ચોઢી	વધાઇ	નિશાળે	પહોંચ્યાડયો
કાઢી	સાંભળી	મૂક્યો	હાડવૈદને

બોલાવ્યો	ગાડરાં	ઢોરોને	અહીં
ખદખદતો	નીરતો	મૂકતા	કેદ
માર્યો	માંદું	ખવાડતો	બાપુ
ઓસડ	બચ્યું	પિવાડતો	ગોંધતો
ઓસડવેસડ	થાકી	જળવતો	ગોંધી
વલે	ખાંધે	વચ્ચાય	બંદીખાનામાં
સમજ્યો	મૂકે	ધણી	પાંધરમાં
ભૂલી	ઝોકમાં	મહેનત	ચાંદનીમાં
માંડયું	છાંચે	સાચવણ	છુંદું
શિખામણથી	બેસાડતો	બદલ	કૂદવું
સુધરી	વાંસળી	પૈસા	સારું
પાઠ ૭.	વગાડતો	વર	ઠરેલ
જક્કી	હૂંફમાં	શિકારી	કલ્પું
ઘેટું	બધાં	પ્રાણીઓ	સંભાળ
ત્યાં	ઊંધે	અજણ્યું	સપડાઈ
ભેંસો	સારું	મોજમાં	સમજાવ્યું
વાછરડાં	જતન	અભાગીઉં	બધાંએ
પાડાં	ગણાતો	પાઠ ૮.	ઊંધ્યાં
લવારાં	ઊચી	લાગ્યું	ફાવ્યો

છટકી	હઠીસીંગ	ઊંહ ઊંહ	વરઘોડામાં
ઠેકવા	નાહતાં	ઊઠયો	કોટ
મૂકયાં	રિસાય	અધારા	પાટલુન
આથે	છેડોજ	ખુણે	પહેર્યાં
પહોંચ્યું	ભાગ્યે	વીંછી	ટોપી
આનંદે	આડોશી	કરડયો	કહ્યું
માંડયું	પાડોશી	ચીસ	ઘાસ
કોતરમાંથી	ભાઈભાંડુ	આબ્યું	ખુશીથી
વરૂએ	બનતું	ટેવ	તૈયાર
તરાપ	દહાડો	ટોંગ	પા.ઠ ૧૦.
બોડમાં	કંસાર	વેદના	વિષે
બચ્યું	જમણ	ભોગવવી	યત્ન
તાળું	વધારે	સારૂ	ભોંચ
આણ્યું	માંદો	આણ્યું	ગભરાય
ફાડી	વાડકીમાં	પસ્તાયો	વણ
શિખામણ	મૂકયું	સમજ્યો	તૂટેલે
પા.ઠ ૯.	ગમ્યું	આપણનેજ	તાંતણે
રિસાળ	પીરસેલી	રિસાવાની	ચઢયા
મુદત	થાળી	તપાસી	માદ

હેઠે	અનંત	બહાદુરસિંહ	દોડાદોડ
પડયો	પાઠ ૧૧	શિવશંકર	ઘૂમી રહ્યો
ફાળ્યો	ચક્રભિલુ	બન્યા	બેસાડે
ઘાટ	કચ્છ	સાથવાળાએ	સાથીઓ
મંડયો	નંબર	કિલ્લો	થાકયો
ત્રણ	પ્રમાણે	બેસવાનું	જમણી
નહિ	બંધાઈ	હુમલો	ઉઠાડયો
હિંમત	સાથ	વચ્ચે	પેંતરા
હોંસથી	ઠરાવી	દોડવું	ફેંકી
લીડયો	નિશાળીઓ	પકડનારના	દોડ
છટ્ટી	ગુરુજી	સુધી	પૂર
ધીરજથી	ઠરાવ્યા	ધૂળમાં	જેસથી
પહોંચ્યો	ગઢ	આસરે	ભૂતથાપ
નિરધાર	અજીતસિંહ	લીટો	ટપોટપ
ખંતથી	ઠાકોર	કાઢી	અંતે
ચત્ન	રામશંકર	માન્યો	શાખાશ
કર્યો	સરદાર	અંતરે	સૌને
ચગદાઈને	ભિલુ	માંડયું	પાઠ ૧૨
આળસ	ઠર્યા	ચક્રમાં	દઢ

છુટ્ટીની	થોભ	દીધું	જઈં છું
ભાષખંધ	ખાતરી	૫૮૪ ૧૩.	સંભાળ
પાદરે	સુનું	મધમાખી	મુલકમાં
ગેડીદડા	રસ્તો	અધું	સોહામણી
જઈં છું	ખતાવું	સ્વાદે	પુટડા
વિના	અહીં	ગણગણતી	ભપકાદાર
ડગલું	ઝટ	દિવસ	દેખાઓ
કયાં	અહાહાહા	પૂછયું	ઉલટા
પીતરાઈ	કહ્યું	કુટુંબનાં	માલમતા
માંદો	યાદ	બેઉને	બગાડો
ક્યારે	આવ્યા	માણસો	અધુંએ
હમણા	સિવાય	છંછેડે	નુકસાન
રંગ	કયાંએ	બંને	મધપુડામાં
જામ્યો	એટલું	ડંખીએ	ભરં છું
મઝા	મેં	મૂકે	નવાઈ
અત્યારે	પાળ્યું	પીઠ	સમજ્યો
ધૂળ	ચાલ્યો	જુઓ	નડીએ
દિવસે	બોલ્યો	ઘાટ	ઉપયોગમાં.
બોલાવવાનું	ડગવા	સુંદર	બગાડ

ચાહશે	વહેંચી	પસ્તાયો	પછાડીએ
પાઠ ૧૪.	તલપી	ભૂત	ખેંચતાણુ
માટીનાં	ઉત્તરભેર	વાંક	કાયર
પુતળાં	દોડતો	સાળું	આઘા
મોસાળ	ઠેસ	રમકડું	વેળાસર
મોળાધ	પુતળું	વિચાર	શણગારવી
ધાન્યથી	ભાંગેલું	જણાવ્યો	હમણા
ટાઢી	એકઠા	દાખ્યો	ખેનપણીઓ
અંગેડી	ઘોતલીમાં	ઉતાવળ	ચોટલો
સળગાવી	ઘાલી	નહિ	લુગડાં
પોંક	ભાંગેલું	પાઠ ૧૫.	ધરેણાં
ચટણી	ફૂટી	ઢીંગલી	તૈયાર
દિવસ	દઉં	તખતો	ફૂટી
ખૂબ	હોંસભેર	ઝૂટવી	બદામ
મોજમઝા	દોડયો	ભાંગ્યો	અપાવ્યું
નીકળ્યો	સાંભળ	હાથમાંથી	કયારે
હરી બેન	આખ્યાં	સરી પડ્યો	જોએલું
પૂછ્યું	ફૂટ્યું	બરડ	કબાટમાં
કથું	કુટેલું	ચીથરાંની	મૂકેલું

૧૪] ખીજ ધોરણની “સૃષ્ટિજ્ઞાનની પ્રશ્નોત્તરમાળા” ૩ આના.

દીઠું	કલેશ	રમકડાં	આનંદ
માગ્યું	કદીએ	મૂકયાં	સૌ
પરણાવીશ	કોય	માર્યાં	ઠેકાણે
સહીઅરો	પાઠ ૧૬.	ગણકાર્યું	પાઠ ૧૭.
વિવાહમાં	રામચંદ્રજી	સર્વ	વિચાર્યું
કદા	દર્પણ	ડસકાં	વિષે
સંતાપ	પુનેમની	રોણ	બ્રાહ્મણ
હળીમળીને	સાંજે	ચઢયા	વિદ્યાર્થી
સાંભળ	કૌશલ્યા	ગોદમાં	મૂર્ખ
બંને	પૂર્વ	મધુર	બ્રાહ્મણનું
સંપી	ચંદ્રમા	હાલરકું	ધણી
સઘળો	ઊગ્યો	રડ	ધણિઆણી
શોક	શ્રીરામની	ધીરા	ઊગે
ઘટે	ધનંજી	દશરથ	ઊઠતાં
નિંદે	નાનકડા	કર્યું	કચરોપુંજે
બળવંતા	રૂપાળા	વળ્યું	નાહીધોઈ
પરમેશ્વર	ધર્યા	પ્રધાનને	ભક્તિ
સદા	સમજ્યાં	મંગાવ્યા	વિદ્યાર્થીઆને
લેશ	ગભરાટમાં	મંગાવ્યું	ભંણાવતો

કથા	સુવાડા	સંદેશો	પાથરી
ગુજરાન	સોંપી	સોંપ્યો	ચોથાએ
બેઉ	નોળીઓ	પહોંચાડી	દીપડો
પેટે	મોઢું	એટલામાં	પાડ્યું
છોકરાંછૈયાં	લોહિઆળું	રસ્તે	બદલે
કર્ચાં	ગુસ્સો	ખોડંગતો	પસંદ
ઈશ્વર	ચઢ્યો	માયાળુ	શાબાશી
આધાર	બેઢું	જાણ્યું	છાપખાનાવાળા
સા	દીઠા	દુઃખી	ગોઠવણ
આંગણામાં	ભાંગીતૂટી	મદદ	જણાવ્યું
નોળીઆનું	સમજાવ્યું	ભાઈભાંડુ	આગગાડીના
બચ્યું	માર્યો	દીઠો	ગાઈને
તરફડતું	પસ્તાઈ	પાળ્યો	સરનામું
દયા	અભાગણી	નવાડ્યો	મિત્ર
દૂધ	પુત્રના	પાટો	રસ્તો
ઉછેરીને	૫૮૪ ૧૮.	બાંધ્યો	સડકથી
જન્મ	હોશિયાર	ત્રીજાએ	છુટો
ભક્તિનું	ગાઈ	સૂવાને	ફેંકજો
પારણામાં	સ્ટેશન	હુંફાળું	નીમેલે

૧૬] સુરત શહેર તથા ચૌર્યાસી તાલુકાનો ભૂગોળશિક્ષક ડા.ના.

ઠેકાણે	૫૮૯ ૧૯.	ધરાયો	હોશિયાર
ખડખડાટ	ડાળીએ	નહિ	હોશિયારી
સિસોટીનો	દોરકું	હડસેલી	મુલકના
દૂરથી	ખાંધી	હીંચતા	નીમણુકની
સંતાડી	હીંચકા	ખસેડયા	હુકમ
પંપાળીને	રીતસર	ચઢાવ્યો	શાહખદા
પહોંચી	ઠરાવ	સાથીએ	શાહજદીઆ
ઠરાવ	હિંચોળો	ખઝાડી	ધારું છું
પ્રમાણે	પ્રમાણે	ખવડાવ્યા	ફરમાવશો
ફેંકયું	બિચારો	માન્યો	વાતચીત
કેળવ્યો	ઉલટું	૫૮૯ ૨૦.	ચીતરામણ
આઠ	તોફાની	પાદશાહ	રમકડાંથી
પંદર	ખાંક્યો	ઓઢો	તહેનાતમાં
મિનિટ	વચ્ચે	ખલીફા	ગમત
ઝપાટાખંધ	માથું	રૈયતનો	છોકરવાદી
મોઢામાં	કોણી	શરીર	પાદશાહે
ધણીનું	ઢીમણું	મજબુત	પૂછ્યું
ખબરદાર	છાતીવાળો	દેખાવડો	નામદાર
—	દયા	ભણેલો	સમજુતી

દિવસ	મીઆં	કોહલાં	ત્યાંજ
ચઢેલો	કઠણ	કુતરાં	ઉતારીશ
ફરજ'દોને	હૈયાનો	વર	પહોંચ્યા
ઉછરે છે	નીમણુક	તરસ	મદદથી
બગડશે	રદ	હમણાજ	પાઠ ૨૨.
અણાએ	પાઠ ૨૧.	ખોંખારો	પડછાયો
દેખાવડાં	આંધળો	સાંભળ્યો	ભાંગાળમાંથી
ખેલતો	લંગડો	બોલાવ્યો	હાડકું
મુનો	ઢેકા	અહીંથી	જડયું
સાંભળી	ઢળીઆવાળી	ચઢાવશે	ચાટે
વિચાર્યું	ભોંયમાં	પરમેશ્વર	ધૂળમાં
દીલમાં	ચઢ્યો	ચોકખું	દોટે
રૈયતની	ઠોકે	દુઆ	કાઢીને
સંભાળ	રસ્તો	મદદ	કરડે
વિષે	ગભરાયો	મજબુત	અહીં
વિચાર	વિચારમાં	બંને	થોલીશ
બદલાઈ	જણાય	બેસાડી	પડાવવા
દીલગીરી	પક્ષી	ઘોરી	ખાઉં
ઔઘા	અહીંજ	ઉતરવા	માંમાં

દોડતો	ખોળ	મૂર્ખ	છુંદું
કિનારે	પડાવી	દેખાય	મૂકી દીધું
કુદકો	દાનત	હડખાએલું	ઉંચકચાથી
અર્ધી	ગુમાવ્યું	ગણકારતાં	અલડાયો
ઝટ	તાકે	થોડેક	ખુલ્લું
ભાંગેલો	ગુમાવે	પેટેજ	દેખાયા
પૂલ	૫૮૪ ૨૩.	કહ્યું	ભરોસો
ચઢયો	બ્રાહ્મણ	સંદેહ	બ્રાહ્મણે
અદેખો	ત્રણ	હડખાયું	ગુમાવ્યું
ભસવા	ઠગ	દરકાર	૫૮૪ ૨૪.
મોઢામાં	બકરું	ઠાવકું	વિષે
દેખાતું	ખરીદ	પહેરેલું	મનુભાઈ
માર્યાં	કર્યું	દેખાઓ	ભાનુએ
થાકીને	વાટમાં	શકારી	માર્યાં
ભોંભોં	મળ્યા	શિકાર	લડતો
મળ્યું	વિચાર	હડખાયું	કર્યું
નહિ	કયે	બચકું	ફક્ત
ભૂખે	માથું	વિચાર્યું	લખોટો
મુઓ	હડખાએલા	ભુંદું	પૂછીને

પૂછયું	પિતાની	વઢે	ઠરાવ
પૂછવાનું	બન્યો	માથું	રૂપીઆ
ગોળમટોળ	ભાયડો	કાઠી	હૈયું
ચળકતો	બહાદુર	સંપત	પંપાળતાં
ચટાપટા	શાણો	જગનાથ	કહ્યું
ગમ્યો	ધાવ	ધા.ઠ ૨૬.	બચ્યા
બગાડયું	ભાળે	છેયેછોકરે	પરદેશીને
છીનવી	ખેલતો	ભરપુર	સોંપું છું
ખોટું	ઝાંપે	પૈસેટકે	બાંધી
એટલુંજ	તળાવે	હાલત	દુઃખ
વિના	હસાવ્યું	બગડતી	બરદાસ
સમજ્યો	નિહાળ્યું	ખૂટી	ખાવાનામાંથી
પૂછ્યા	ડર્યો	ખૂબસુરત	ભૂખ્યો
ભરોસો	દીલે	ઉમદા	પરવડે
શિખામણ	પડી	દેશાવરથી	પૈસા
ભૂલીશ	સદા	પસંદ	ફેંકી
નહિ	ઝૂલતાં	ભૂખના	ભૂખે
ધા.ઠ ૨૫.	સૂણી	દુઃખથી	વેચ્યા
કુહાડી	સાદ	મૂલ	ભુગ્યો

પ્રાણી	શિકારીઓનું	ઝાલ્યું	વાસણ
હેત	લલકારવું	વખોડતું	ગભરાટથી
પાઠ ૨૭.	ભસવું	સંકટમાંથી	માર્યાં
ચોકખા	ઊડ્યું	ફસાવી	રંગાએલું
ત્યાં	નાહું	વિચાર	સિંહ
પડછાયો	છલંગ	વખોડવી	દીપડા
શીંગડાંનો	ઢેકડા	વખાણવી	પ્રાણી
લાગ્યું	દોડ્યું	પાઠ ૨૮.	વિચાર
શીંગડાંથી	આધે	નકલ	ગભરાશો
શોભે	પારધીઓ	શિઆળ	પરમેશ્વર
એટલામાં	છેટે	દિવસથી	સૌને
પાતળા	દોડતું	ઈચ્છા	પ્રધાનનું
જણાયા	પાધર	ભૂખ્યું	પથારી
બડબડવા	વટાવી	શહેરમાં	આંગણે
લજબ્યું	પહોંચ્યું	ભર્યાં	સોંપ્યું
સુંદર	ફેલાએલી	ગભરાયું	ચટાપટા
દેખાત	ખેંચતાણ	રંગરેજનાં	ડીલ
કુટડા	વળ્યું	પેહું	લુહારની
ક્યાંથી	ખડખડાટ	જરદીના	કાંઠમાં

પેટું	હેતથી	રાયપુરમાં	માથું
ભટ્ટીમાં	ચલભડી	મોહનસીંગ	ઉડાવી
સળીઆ	નડવા	માનસીંગ	દીધું
ધગધગતા	મોઘે	પરણાબે	બહાદુરી
ચાંપ્યા	શેખી	રાજપાટ	બનાબે
દાઝયું	ચૌટામાં	સોંપ્યું	લશ્કર
પાઠ ૨૯.	બેઉ	તીર્થમાં	હિંમત
જેઠ	રડયું ખડયું	વતન	લૂણ
મહીનામાં	પૂછયું	છોડયું	તૈયાર
નાનુભાઈનાં	ચઢાવી	દૂરના	ફતેહ
લગ્ન	દાદીમા	દેશમાં	દહેરામાં
દાળ	શેરડી	ઉદેસીંગ	પ્રાર્થના
સાકર	ભારેખમ	હોશિયારી	ઘંટ
આણે	ઉપયોગમાં	દશેરાનું	તડંગધુમ
વહુને	સૌ	પર્વ	ડંકા
પિએરથી	પાઠ ૩૦.	મેદાનમાં	ફરફરતાં
ટાંકણે	આપકર્મી	ઓઝીંતી	નિશાનો
મેળાપ	અભેસીંગ	તરાપ	દુશ્મનની
અહીં	બાપકર્મી	કેકાવી	તૂટી

સડાઈ	તડુકતો	પેટ	ભૂદ્યો
ખૂખ	ખાખોચીઆમાં	પુલાવવા	ધૂજતો
ફેંક્યો	દેડકું	પાઠ ૩૨.	સોભાગચંદ
ઠેકડે	ચગદાઈ	લાલશંકર	ધૂજે
પહોંચ્યો.	ગભરાતું	દિવસે	ધરમદાસ
મુચ્યો	ફૂદતું	શિખામણ	ગુરુજી
નાસભાગ	ઠેકડા	ખરડાએલે	પહેર્યાં
ભેટયા	દોડી	નિશાળમાં	ખાદીનાં
વરમાળ	શકતું	કહ્યું	ધોએલાં
પહેરામણીમાં	દેડકી	ભિખારીનો	ટાઢ
મેળવ્યું	ચઢાઉ	રસ્તો	ઝીણાં
નહિ	કુલાવી	તળાવડીમાં	ઋતુમાં
પાઠ ૩૧.	કુલાવ્યું	ઉતર્યો	સાહુકારનો
ખળદ	દુઃખ	લપસી	લુગડાં
દેડકો	વેઠે	અંદર	નાહતાં
તળાવમાં	ગુસ્સે	કાઢવા	વર્ગમાં
દેડકાં	ફાટી	ખરડાયાં	કચરાશા
ચર્યો	ગળ	હંમેશાં	ભૂલતો
ફૂદતો	ઉપરાંત	ચોકખાં	ડીલ

બગડવાથી	અહીંથી	ઘોખણનાંજ	ફૂલ
કસ	હમણાજ	રાજમાર્ગ	શોભતાં
બોરીયાં	બળદને	ઢુંકડું	તરુપાન
છુટા	દોરીને	નજીક	કરાડ
ટોપી	સ્ત્રી	વર	સિંધુ
ઘોનાર	ખાતરી	ખંતીલા	સરિતા
૫૮૭ ૩૩.	પગલાં	હોશિયાર	ઘાટ
ઉપયોગ	ફાટ	પુષ્કળ	રળિઆમણી
બ્રાહ્મણના	અર્ધાં	પૈસા	વનવાટ
વાણીઆના	ઢંકાયતાં	મેળવ્યા	શિઆળે
ભાઇબંધી	જાણ્યું	૫૮૭ ૩૪.	શીતળ
શહેરમાં	આંગળામાં	પ્રભુનો	ડંડક
ધંધો	અંગુડીઆં	મહિમા	સૂર્યનો
બ્રાહ્મણે	જોડવાં	જગપતિએ	નિરધાર
દેશાવર	ઘાત્રેલાં	રચના	દિવસમાં
પસંદ	નિશાનીઓ	પ્રાણીઓ	ઝૂલતાં
સાર	કયાંથી	સરજાવ્યાં	મધુર
જડયો	શેલો	સંસાર	નાદ
પાડોશમાં	ઘોળી	નવરંગી	સૂદમાં

ચંદ્રતણી	નાળિએર	ગુંજર	કસરતશાખા
આનંદ	તાડ	ચાંદની	સાંજે
મેદાન	ધળ	સ્વાદે	કસરત
આંખડી	વાવટા	શિખંડ	આયમે
સાંભળવાને	પૃથ્વી	પશ્ચિમ	આયમણી
ક્યું	પક્ષવ	દક્ષિણ	ઓળો
દાંત	શરીરે	સુખીકે	વસ્તુઓ
આવણું	પોપટ	પા.ઠ ઉડ.	ઉત્તર દિશા
ઉપકાર	કલોલ	દિશાઓ	દક્ષિણ દિશા
કળા	તીતર	પશ્ચિમ	દહાડે
સરજી	કબુતર	નિશાળની	અધારી
પા.ઠ ઉપ.	પંખી	ટેકરાઓની	કડણ
વસંત	વિશેષ	જડે છું	હંમેશાં
ઋતુ	વેશ	ઝિગતો	દીઠામાં
સ્હોય	કેસુડો	ઝિગમણી	પીઠ
વનસ્પતિ	ઘોળીને	પૂર્વ	જમણા
નિશાળ	રુવારા	દિશા	પા.ઠ ઉઝ.
તાંબુ	છાંટે	પૂર્વ	નિશાળનો
તાણેલ	ચોટાં	લીમડાનો	નકશો

મુંબઈ ઇલાકાની ભૂગોળની પ્રત્નોત્તરમાળા ૪૥ આના [૨૫

સ્લેટ	સમજણ	ઑટલો	પાઠ ઉટ.
બેસતા	ભુઓ	ઉત્તરવાને	સ્ટેશન
દહાડે	મથાળે	મધ્યમાં	કાઢતાં
વિજયા	ઉત્તર	પગથીઉં	શીખ્યો
બારણામાં	દિશાઓ	મૂકયું	શીખવશે
સાથીઆ	ત્યાં	થોરની	સ્લેટ
પૂરતી	મૂકી	કસરતસાળા	પૂર્વ
મુકુંદ	પૂર્વ	લંબચોરસ	પાશ્વરમ
કાઢેલો	પશ્ચિમ	પગથીઆની	નિશાન
દાંડી	દક્ષિણ	પાટીઆથી	મુકાબ્યું
કાઠી	કુટ	ચઢતી	ડગલાં
ઠાકોરદાસ	કુટપટી	ગેલેરીઓ	વચ્ચે
ઑટલે	લંબાઇ	બેઠકોની	ચાળીસ
પ્રમાણે	પહોળાઇ	ટેબલો	મૂકી
કાઢતાં	રસ્તો	મૂકયાં	અડકેલાં
નંબર	બતાવ્યો	માસ્તર	નિશાન
કહ્યું	જણાવવાને	ખુરસી	ઓળંગી
નેઉં	વચમાંથી	શાખાશ	ચીતરત્રી
દોડતો	ભૂસી	સમજવતાં	દોરી

૨૬] ગુજરાત પ્રાંતની આ. ભૂ. ની પ્રશ્નોત્તરમાળા ત્રણ આના.

પ્રમાણે	પહોંચ્યા	ભાઈ	મોસાળથી
પૂલ	નિચાણમાં	વહેણ	દહાડે
મેતરો	ચતુરસાસ	ખતાબું	ગમ્યું
ઠેકાણે	વહેળો	ચાલાક	શીખવતા
મથકની	ટેકરી	અહીંથી	ચઢ્યા
ઝોચર	ઢાળ	ડાંગરના	રૂપીઆ
સમજ્યો	આસપાસનો	પાળ	ખાડો
પા.ઠ ૩૯.	દેખાવ	કચારડા	ગંધ
સહેલ	સા	હોશિયાર	પુરાવી
દહાડો	દહેરું	ઉંચી	નંખાવવા
વર્ગ	ધજ	સુગમ	ખંદોખસ્ત
ભરાએલો	ઝિડતી	મસ	મુસલમાનને
વગડામાં	ઇશાન	પુરો	હવાલદાર
ખૂશ	ટાઢો	પા.ઠ ૪૦.	ઢેડ
નીકળ્યા	લલ્લુ	અધિકારીઓ	મામલતદાર
પોપડામાં	તળાવ	શિઆળામાં	ભરણાના
ઢોરો	મઝા	વાળુ	રાવણીઓ
વળ્યા	પશ્ચિમ	સગડીની	તાલુકે
આંખાવાડીમાં	કાંઠા	મનસુખ	ઢેડને

તલાટી	માંદો	ઉધાડો	આથમ્યા
સાહેબ	દાકતર	નિશાળે	સળગે
પૂરવા	પાઠ ૪૧.	ઊગતો	વાળુ
હરિભાષ	આકાશ	પક્ષીઓ	તૈયાર
કોથળી	સોનેરી	પક્ષી	દહાડાનો
ક્યાં	પથરાઈ	શોધવાને	ધોંધાટ
ખેડયું	વાદળાંની	ઊડતાં	ધીમેધીમે
જઈ છું	ધગધગતા	સઘળી	ચોતરફ
ત્યાંથી	અંગારા	વનસ્પતિ	અંધાઈ
વહ્યતો	અજવાળું	ખીલતી	પાઠ ૪૨.
હુંડી	ચળકતો	મધમાખો	લક્ષ્મણ
માસ્તર	ઊગે	ખીલેલાં	રામચંદ્ર
ખોલાબ્યા	ઊઠે	ફૂલો	ઊઠી
ટપાલી	દાતણપાણી	ચૂસે	સ્ટેશન
એટલામાં	ધંધે	હંડા	ટાઢ
ધોએલાં	વળગે	આનંદ	હંડી
લુગડાંવાળો	ખેડુત	ત્યારે	કુંકાય
વેણીલાલ	ખેતરમાં	પશ્ચિમ	મોઢું
ગેરહાજર	દુકાનદારો	આથમે	સર્વે

૨૮] ગુજરાત પ્રાંતની સાઠ ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ૩ આના

વશ્ચે	છોટેના	સહેલાઈથી	કહાણી
પહેંચ્યા	દરીઆ	ચુરો	ક્યાંથી
ટિકિટ	વાદળાંને	ખડીઆમાં	વિષે
બારણું	ઘસડી	કુખાવી	પૂછો
કર્યાં	ધાન્ય	પાટીઆ	સાંભળો
ગુંગળાઈ	ખેંચાઈ	શરીરમાંથી	જન્મ
ખીનું	ફૂલમાંનો	કણ	તળીઆ
પ્રાણી	ઉનાળામાં	ચોંટી	સેંકડો
બારણું	અકળામણ	અક્ષરો	ઉંડા
ઉઘડી	સમજવામાં	સેકાઉં	જંતુઓ
ઝપાટો	પા.ક ૪૩.	પીગળતો	ખનાવ્યો
તોફાન	નિદ્ર્ય	ચૂસી	ડીલમાં
નળીઆં	કકડો	ઓગળતો	છિદ્રો
ઉથલી	મૂલ	ભટ્ટીમાં	થર
ખેતરમાંનો	પૈસાના	કઠણ	દખાઈ
મૂળમાંથી	દુઃખ	ગાંગડો	ઊંઘ
ઉખડી	સઘળાં	થાઉં છું	ચાંચવા
ફળીઉં	સાંભળવાનું	ઝાંખો	પાવડા
ભૂલ	થોડાંક	પ્રમાણે	ભોંયમાંથી

ખોદીને	ભોંયમાંથી	સિક્કા	ખાણમાંથી
કોથળામાં	ચળકતું	સિવાય	જસત
અહીં	પતરાં	ટંકશાળ	મેળવણીથી
આણ્યો	લોટા	પા.ઠ ૪૫.	ખૂબ
હકીકત	લોટીઓ	પિત્તળ	પીગળીને
પા.ઠ ૪૪	ચંબુ	પિત્તળના	કઠણ
તાંબુ	નાળચાં	દહાડો	તાળાં
તાંબાનાં	તાંબાકુંડી	દલસુખને	મજગરાં
વાસણો	કથરોટ	પૂછ્યું	કડાં
પુષ્કળ	બેડાં	કયાંથી	સાંકળો
ધંધો	ઝાંખાં	વિષે	આપણા
કંસારા	માંજીએ	શીખવ્યો	વાપરવાનાં
ટં ટં ટં	થર	ધાતુ	ઘણાંખરાં
પતરાં	બાઝેલો	વર્ગના	ઝાંખાં
હથોડા	કાટ	છેલ્લો	તપેલાં
ટીપે	ખાટી	જણતો	થાળીઓ
ટીપવાથી	ટાઢું	હકીકત	લોટા
સાંખાં	પાંધ	પસંદ	લોટીઓ
પાતળાં.	પૈસા	ધાતુ	વાડકા

તાસકો	નીકળ્યું	ઝીઝવો	ઉપલાણે
બરણી	રસ્તામાંથી	ચરાઉ	પાણીવાટમાં.
પવાલી	જુઓ	ખેડુતો	ઊગ્યું
શિરોઈ	છોકરું	સુકવીને	સુંવાળી
ખાટી	પાંદડીનું	પુખીઓ	સરકટ
કટાય	કુમળું	ગંજ	વાટ
ચઢાવી	ત્યાં સુધી	તળાવની	સુકાય
જલદી	છાપરાં	ગડીઓ	સાદડીઓ
કટાતું	દોરી	સુગંધ	સુપડાં
માંજેલાં	વણીને	મોચ	ટોપલીઓ
ચળકતાં	ખાટલા	ખુજળી	પાંદડી
ચળકાટ	મુળીઆં	ધુપેલમાં	તમાકુ
સસ્તું	સોયા	અત્તર	ફૂટીને
કુંચી	ધારવાળી	પાંદડીવાળું	પલાળે
દોડતી	એટલાં	જળ	મૂંજ
પાઠ ૪૬.	મૂળ	દરો	પાઠ ૪૭.
વર્ગ	તદન	ધરો	ગુચ્છો
છોડતી	શકાતુંજ	દાંડી	સાંઠા
ઊગી	ઊગે	જડ	ચંદુલાલ

પરાળ	મીઠો	હોઈં છું	ધાન્યને
પાંદડી	પા.ઠ ૪૮.	ઊંઘ	નીપજવે
ગાંઠો	ખેડુત	આળસુ	અન્ન
કાતળી	વસ્ત્રો	સુથારે	લઠું
ધબ્રાહીમ	ધંધામાં	ખનાવ્યું	સંતોષે
ઝીણું	સખત	ખેંચી	ઉત્તમ
એંકડો	પહોંચું	કોશ	પા.ઠ ૪૬.
બઉં	સામઢું	હળપુણી	કેશવરામને
મહીકાંઠા	ભાથું	લુહારે	દિવાળીને
નાગલી	શટલા	ચવડું	ટાંકણે
થેક	અથાણું	સડ	ક્યારડા
સામેા	ચટણી	ધુસરી	પૂછ્યું
છડીને	ખવડાવું	ખળદ	ઝપાટો
ઢેખરાં	કોઢમાં	છડો	ધર
ખસલી	નીરું	ખેડાઈને	તર
કડખ	છાશ	તાત	ઉખેડી
નવાઈ	મજબુત	સધળો	છુદું છુદું
ઢોરને	કૌવતવાળું	સંસાર	ઝીલવો
રાતડીઆને	ગએલા	ફૂલ	કીચડ

સુકવશે	અગિઆર	વચ્ચે	મધપુડો
દાણા	ડુક્કર	બેઉ	લટકતો
ભરડીને	શિઆળવાંને	સાંભળતી	વાધરી
ખાંડવાથી	પેસી	દાંત	કામળો
રાંધીને	નુકસાન	ઘરડાં	ઓઢીને
પા.ઠ પૃ.૦.	અટકાવવાને	ઉજળો	ધુણી
શેરડી	સંભાળ	દૂધ	બગાડયું
રણછોડ	પાકટ	સફેદી	ઘરિછા
કોલુ	કોલુમાં	ચુલા	ફૂલ
સાંઠા	પીલવાથી	રંધાઈને	પંડે
સંબંધી	તાવડામાં	માંદા	ઈડાં
પુષ્કળ	ઉકાળે	દળી	મૂકવાનુંજ
ખાતર	ઉકાળતાં	લોટ	ખુણાવાળાં
કકડા	ઘટ	કણેક	ઉછેરવામાં
દબાવી	ટાઢો	હિસાબે	જન્મ
વેંત	પા.ઠ પૃ.૧.	ઉપયોગી	એકઠું
માંઠા	રોટલી	પૈસાદાર	રક્ષણ
વારૂ	રસોઈ	પા.ઠ પૃ.૨.	સિવાય
પીતને	તપેલી	મધમાખ	ડંખ

આળસુ	મુસલમાન	ત્યારે	નાખ્યા
મહીના	પહોંચ્યા	બીકણ	એકદમ
ચોકખાં	ખાખોચીઆ	છેડવા	ઊડતી
જંતુને	વારંવાર	ધસીને	ઉપાડી
અહીં	પીછાં	માંજર	ઊડ ઊડ
દયા	ચીકટ	દીપે	અણીદાર
ત્યાંથી	લિંજતું	ઉકરડા	જવડાં
હુન્નરતણી	કાદવમાં	ખોતરવાની	રૂ
ચૂસી	દાંડીઓ	ટેવ	તણખલાં
જવડું	જોડાએલાં	વહાણું	વસ્તુના
દીસે	દાંત	કુકરે કૂક	ખુણે ખોચરે
આળસ	દાઢ	ધંધે	પીછાં
કરોળીઆ	અણીદાર	વળગું છું	ઊન
મકોડા	ઝડપથી	પાઠપઠ.	ગોઠવી
ઉઘોગી	લિંજય છે	સૌએ	ધડાં
પાઠપઠ.	ગળી જય	દીડી	જુરાં
બતક	બચ્યાં	નહિ	ટપકાં
મરઘાં	જાળવે	વારૂ	દિવસે
શેખ કાદર	ખડખડે	ચીં ચીં	ઊડતાં

મેળવતાં	દાબડો	હવ	સંભાળ
રઝળીને	સપાટ	ખેંચે	અડીઅલ
ધીમે ધીમે	ભોંચ	શિકારમાં	દોડ
ફાયદો	ઝપાટાબંધ	બરદાસ	મહેનતુ
નુકસાન	વચ્ચે	લગભગ	ધીરજવાણુ
વીણી વીણી	દાંત	ત્રીસ	બરદાસ
અમડી	ચપટા	પાઠ પૂરું.	કલ્યાગરૂં
બચ્ચાં	ભુસું	પ્રાણી	સિવાય
પાઠ પૂરું	મઠ	જગુભાઈ	તબેલામાં
પ્રાણીનો	દોડનારૂં	નાળબંધ	ટફું
મુંદર	પાણીદાર	ઉંચઠી	ખચ્ચર
પુછડી	નીમકહલાલ	વિચાર	હુંકું
ગરદન	પ્રીતિ	ગધેડાને	હુંગરા
સુંવાળા	બીકણુ	શેઠે	પાઠ પૂરું.
અળકતા	શરત	પુછડીને	ગોકળગાય
કેશવાળી	ટફીઓ	ઝુમખો	તફાવત
બંધના	ખાડાઓ	ગધેડું	ધડ
થાપા	કુદાવે	વહ્યા	ડોકું
નક્કર	ઉપયોગી	ધણી	મોઢું

મેાંમાં	ઢીંચણ	ટાઢી	પાઘડી
દાંત	થાપાને	મઝાની	સેલાં
તાળવું	જાંઘ	ફીકર	બાયડીઆના
મેઢાને	સાથળ	ઘબાકો	સાક્ષા
હોઠ	પાટલીની	સાંભળ્યો	ચઢાવે
હડપચી	તળીકિં	સાંભળાયો	મેળવ્યો
પાંપણ	પછવાડે	વસ્તુનું	કેસરીઓ
લમણાં	એડી	જ્ઞાન	તપખીસીઆ
શીંગડાં	ધુંટી	ઇદ્રિય	નારંગી
મૂળ	પાઠપટ.	પાઠ પટ.	જાંબુડા
ત્યાંથી	ઇદ્રિયો	રંગરેજની	કત્યાઈ
વચલે ગાળે	સ્વાદ	કાસમમીઆં	રાખોડી
કાંડું	જાણ્યું	સૌથી	ઘોળો
હથેલી	લાંબું	કપડાં	સમજ્યો
આંગળાં	હંકું	છુટીને	મૂળ
પેટ	કિંચું	ઘેરા	ઓછાવત્તા
પેઢુ	સૂંધી	ખુલતા	ગુલાખી
કેડા	જેયું	પડીકાં	પાઠ ૬૦.
નીચલા	સુંવાળી	કીરમજી	લુગડાં

૩૬] ગુજરાત પ્રાંતની સાઠ ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળ ૩ આના.

ઉઘાડો	બનાત	છીંટ	પશુ
ધૂજે	ફલેનલ	ખાદી	પંખીને
ડીલ	ઘોતલી	ખાસ્તો	ઢાંકણ
ટાઢ	અંગરખી	સેલું	પરમેશ્વરે
ટેવ	ઊગે	જમદાની	રૂવાં
નહારી	કાંતીને	જંગલી	ગરજ
ઉઘાડા	સુતર	ચામડાનાં	માછલાં
ફાટી	દોશી	યાદ	ભીંગડાં
દહાડામાં	વાણીઆની	રંગદાર	શરીરનું

જોડણીના એકજ સરખા

નિયમવાળા શબ્દો.

દિવાળી, શિયાળ, શિયાળો, વિષુટા, પિત્તળ,
મિઠાઈ, સિપાઈ, ઇલાજ, કિશોર, શિકારી, રિસાળ,
રિસાય, રિસાવું, ભિલ્લુ, કિલ્લા, સિક્કો, વિવાહ,
ઈચ્છા, સિસોટી, બિચારો, વિચાર, વિચારી,

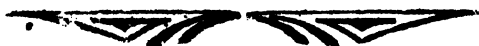
વિચાર્યું, પિચેર, ભિખારી, નિચાણુ, સિવાય,
વિચાય, શિરોઈ, હિસાબ, નિશાન, નિશાનો,
નિશાની, વિચાર્યો, વિશાળ, વિશેષ, વિજ્યા, ઇશાન,
પિવાડતો, શિખામણ, નિહાળ્યું, શિયાળવાં, નિરધાર.

ધણિયાણી, રણિયામણી, અગિયાર, લોહિ-
આણું, હોશિયાર.

ફક્કર, મુફ્ફલ, ઉત્તર, ખુલ્લું, મુક્તાં, છુટી,
મુસ્સો, ઉઘોગી, ગુચ્છો, મુકુંદ, કુટુંબ, સુથાર,
ઉજસ, ઉનાળો, સુવાડી, ગુમાવે, કુહાડી, ઉડાવી,
જ્તાવી, ફુંવારા, મુળીઉં, સુખીઉં, પુરાવી, ઉઘાડી,
ઉઘાડો, કુખાવી, જીવાર, કુદાવે, ગુમાવ્યું, મુકાવ્યું,
જ્તાવ્યું, પુષ્કળ, દુશ્મન, ઉઘાડ્યો, ઉડાવવા,
ફુંતાવવા.

ચીસ, રીસ, ઠીક, શીખ, ડીલ, પીછ, પીઠ,
ખીડ, પીવી, તીણી, દીઠી, મીઠી, લીધી, ક્રીધી.

ફૂલ, ભૂલ, તૂલ, પૂલ, મૂલ, ખૂબ, ખૂશ, ઝિન,
ફૂર, પૂર, ધૂળ, સૂદ, લૂણ, મૂળ.

કઠિન શબ્દો.

ખૂટી, તૂટી, ફૂટી, ઊડી, ઊચી, ઘૂમી, પૂરી,
ભૂસી, સૂણી, ઊગી, ચૂસે, મૂખં, સૂર્ય, પૂર્વ, ધૂળે,
રે, રડું, ફૂટેલું, ફૂટયું, પૂછયું, ભૂખ્યું, ઊડયું,
ફૂદવું, ફૂદવું, ઊગ્યો, ભૂખ્યો, તૂટેલો, ખૂટવી,
મૂકેલું, ભૂલીશ, ઊગતો, પૂરવા, રૂપીઆ, ધૂજતો,
ભૂલથાપ, ખૂબસુરત.

ચંદ્ર, વંડી, ખંત, તંબુ, જંતુ, ચંબુ, ઘંટ, ગંધ,
હંડી, ધંધો, ગંજ, પંડે, હંખ, અંધારું, ચંદ્રમા,
રંગેલું, અંજીર, સંતરાં, તંમર, નંખર, છંછેડે,
હંખીએ, અંગેડી, સંતાપ, સંદેશો, સંતાડી, સંભાળ,
સંઘાત, સંકટ, સંતોષ, સંબંધી, સંસાર, કંસાર,
કંસારો, પંપાળી, લંગડો, ખંતીલા, હંડક, હંમેશાં,
અંગારા, ટં ટં ટં, રંધાઈ, મંકોડો, જંગલ, જંગલી,
પંદરમી, બંદીખાનું, રંગદાર, રંગાએલું, ઢંકાએલું,
અંગુઠીઆં, નંખાવવું, ટંકશાળ, સંભળાયો, અંગરખી.

બાંગ, હાંડી, ગાંડો, ઝાંપો, ખાંધે, ફાંફાં, ભાંગી,
દાંડી, કાંઠો, સાંઠો, ગાંઠો, ઝાંખો, દાંત, બંધ,
તાંબું, લાંબું, કાંડું, માંદું, વાંસળી, ચાંદની, આંગણું,
બાંધ્યો, આંધળો, ચાંપ્યું, ભાંગ્યું, ટાંકણે, ગાંગડો,
માંજ્યે, સાંકળો, માંજેલું, પાંદડી, ડાંગર, ખાંડવું,
રાંધવું, માંજર, પાંપણ, કાંતવું, ઢાંકણ, સાંભળ્યો,
તાંબાકુંડી.

નિંદે, સિંહ, સિંધુ, ઇંચિ, ઇંડું. હિંમત, કિંમત,
હિંચોળો, ભિંજતું, ભિંજય.

વીંછી, સીંચી. છીંટ, ચીં ચીં, ઢાંખલી,
ઢાંચણ, હીંચકો, શીંગડાં, ભીંગડાં.

ઉંડું, હુંડી, ઉંચકી, કુંવર, ગુંજર, ઢુંકડું,
કુંકાય, હુંકાણું, છુંદાઈ, ગુંગળાઈ, સુંવાળી.

ઝાંધ, છૂંફ, મૂંજ, ઝાંહ, ગૂં ગૂં, ભૂંકે, સૂંધી.

પેંડા, વેંત, ભેંકડો, સેંકડો, પેંતરા, ખેંચાઈ,
ખેંચતાણ.

ભાં, ભાં ભાં, ઢાંગ, પાંક, ચાંટી, સોંપી,
સોંપ્યા, ગાંધતો, ખોંખારો, ઘાંધાટ.

દિશા, પિતા, વિષે, મિત્ર, ચિત્ર, વિદ્યા, છિદ્રા,
શિખંડ, દિવસ, શિવશંકર.

ઋતુ, સુતું, જુહું, ભુસું, છુટું, છુટો, સુખો, ગુનો,
ચુરો, ચુલો, ભુરો, મુઓ, ખુરું, ભુરું, મુખી, સુખી,
સુધી, ધુણી, ખુણા, દુઆ, કુવા, કુટ, પુત્ર, કુકડા,
કુટડા, ઉદય, પુતળી, કુદડી, મુલક, ઉલટ, ઉલટા,
ઉલટું, દુભવો, પુછડી, ઉમર, હુકમ, કુતરું, હુમલો,
કુદકો, જુલતાં, ઉમદા, ખુરસી, સુગમ, લુગડું, ઉથલી,
ઉખડી, કુમળું, સુપડું, ધુસરી, ઉજળો, જુમળો,
સુતર, પુનેમ, કુટેવ, ઉછેરી, ઉભેલો, ઉતરાણ,
ઉતારીશ, ઉછેરણું, ઉકાળતાં, ઉકરડા, ઉગમણી, ઉપ-
રાંત, ઉપલાણ, ઉપયોગ, ઉદેસીંગ, ગુજરાન, નુકસાન,
કુટપટી, સુખડીઓ, સુતરાઉ, સુકવશે, મુસલમાન.

ત્રીસ, લીટો, દાંઠો, મીઠું, તીર્થ, દીધું, સીધું,
લીસું, લીલું, ટીપે, દીસે, ધીમે, પીછાં, નીરું.

શીખ્યો. લીડ્યો. નીમ્યો. ડીકરૂં. શ્રીરામ. દીપડો.
નીમેલો. દીમણું. છીનવી. કીમતી. શીતળ. તીતર.
કીચડ. જીવડું. ચીકટ. પીરસેલું. પીતરાઈ.
નીમણુક. પીગળતો. કીરમજી. લીલાંછમ. શીખવશો
નીમકહલાલ. ચીતરામણ.

કઠિન મળતા શબ્દોની તારવાણી.

ચંબુ. તંબુ. જંબુ. જંતુ. સિંધુ. વાળુ.
દ્યાળુ. માયાળુ. ગુરુ. ધરૂ. શરૂ. વરૂ. વારૂ,
મનુ. નાનુ. ભાનુ. વહુ. બહુ. બેઉ. ઋતુ. ધાતુ.
વસ્તુ. બાપુ. પેદુ. કોલુ. ટકું. પશુ. ચરાઉ.
ચઢાઉ. સુતરાઉ. મહેનતુ. તમાકુ. આળસુ.

તિથિ. મિનિટ. ટિકિટ. | હિંમત. કિંમત.
નહિ, જગપતિ. પ્રીતિ. વનસ્પતિ. ભક્તિ.
યુક્તિ. શ્રુક્તિ.

ખેડુત. બહાદુર. પાટલુન. નીમણુક. હળપુણી.
અડવાડીઉં. પખવાડીઉં. અભાગીઉં. પગથીઉં.
ખાબોચીઉં.

ઝટ. ઘટ. કાટ. ઘાટ. ફાટ. માટ. વાટ. હાટ-
છીંટ. ફુંટ. પેટ. ભેટ લોટ. સપાટ. સ્લેટ. પોપટ.
ગભરાટ. ચળકાટ. રાજપાટ. ખડખડાટ.

ઠઠ. મઠ. પીઠ. જેઠ. શેઠ. ઠોઠ. હોઠ.

ગઢ ટાઢ. દાઢ. દઢ.

રત. માત. રાત. લાત. હાલત. હેત. ખંત.
સંપત. અનંત. [વદ. રદ. યાદ. સૂદ. કેદ.

જોડાક્ષર.

પરમેશ્વરે, કર્યું, ભક્તિ, પૃથ્વી, ધર્મશાળા,
ખનાવ્યો, ખાંધ્યું, આવ્યો, કયાંથી, ચંદ્રમા, સરજ્યાં,
સરજ્યું, ઊડ્યો, વર્ણન, ભ્રમર, પૂર્વે, ચંદ્ર, ભકત,
ધ્યાન, મુક્ષાં, પત્ર, શ્રાવણ, વસ્ત્ર, ત્રીસ, ચૈત્ર,
પર્વ, રસ્તો, પિત્તળનાં, લક્કડ, પુષ્કળ, દ્રાક્ષ,
સજ્જડ, ડાહ્યો, દોસ્ત, ખચ્યો, ઝાલ્યો, પ્રેમ, ભાગ્ય-
શાળી, વિદ્યા, પુત્ર, શીખ્યો, વિચાર્યું, મસ્તીમાં,
પહોંચાડ્યો, જક્કી, ખચ્યું, પ્રાણીઓ, અજાણ્યું,
સમજાવ્યું, ઊંધ્યાં, મુદ્દલ, ભાગ્યે, કરડ્યો, પસ્તાયો,

પહેર્યાં, ચત્ન, ફાળ્યો, ભીડ્યો, છટ્ટી, નિર્ધાર, ચકભિલ્લુ, કચ્છ, ઠરાળ્યા, ભલ્લુ, ઠર્યાં, કિલ્લો, ચક્કર, રહ્યો, થાક્યો, ઉઠાડ્યો, દઢ, છુટ્ટી, જમ્યો, પાળ્યું, મિત્ર, અર્ધું, સ્વાદે, ધાન્ય, ભાંજ્યું, દોડ્યો, ફૂટ્યું, પસ્તાયો, જણાળ્યો, દાળ્યો, કયારે, કદા, કલેશ, રામચંદ્રજી, દર્પણ, શ્રીરામ, કૌશલ્યા, પૂર્વ, ઊગ્યો, ઇચ્છા, માર્યાં, ગણકાર્યું, સર્વે, રાખ્યું, વળ્યું, પ્રધાન, મંગાળ્યા, વિચાર્યું, બ્રાહ્મણ, વિદ્યાર્થી, મૂર્ખ, ઇશ્વર, જન્મ, ગુસ્સો, પસ્તાઈ, પસ્તાય, ગાઈ, સ્ટેશન, સોંપ્યો, પાળ્યો, નવાડ્યો, જણાળ્યું, ફેંક્યું, કેળાળ્યો, બાંધ્યો, વચ્ચે, ખસેડ્યો, ચઢાળ્યો, ખવડાળ્યા, માળ્યો, ઓઢ્યો, પૂછ્યું, અક્ષા, નીમ્યો, સાંભળ્યો, ચોકખું, પહોંચ્યા, જડ્યું, અર્ધી, ગુમાળ્યો, ત્રણ, કર્યું, ઉંચક્યા, ખુલ્લું, બગાડ્યું, બન્યો, નિહાળ્યું, ડર્યો, કહ્યું, ભૂખ્યો, વેચ્યો, લજળ્યું, દોડ્યું, ઝાલ્યું, ભૂખ્યું, ભર્યાં, સોંપ્યું, ભઠ્ઠા, ચાંખ્યા, દાઝ્યું, આણ્યો, રડ્યું, ખડ્યું, આપકર્મી, પરણાળ્યો, તીર્થ, છોડ્યું, લશ્કર, પ્રાર્થના, હુશ્મન, ભેટ્યા, મેળળ્યું, ચર્યાં, ફેલાળ્યું, ઉતર્યો,

ભૂદ્યો, ધૂજતો, પહેર્યો, વર્ગ, સ્ત્રી, અર્ધા, ચોકખાં,
રસ્તો, સસ્તું, વસ્તુ, વસ્યાં, પ્રભુ, સરજાવ્યાં,
સૂર્ય, સ્હોય, વનસ્પતિ, પક્ષવ, પશ્ચિમ, ઉત્તર,
સ્લેટ, વિજ્યા, મધ્ય, મુકાવું, બંદોબસ્ત, ખેડ્યું,
માસ્તર, દાકતર, ઇશ્વર, લક્ષમણ, નિર્દય, છિદ્રા,
સિક્કા, સસ્તું, અત્તર, અન્ન, લટું, ક્યારા, ક્યારડા,
તત્કાળ, ખગાડ્યું, હુન્નર, ઉછોગી, નાખ્યા, પ્રીતિ
ત્રીસ, ટટું, ખચ્ચર, ઇંદ્રિયો, સાંભળ્યો, કત્યાઈ,
વત્તા, ખાસ્તો.

મળતા જોડાક્ષર.

પર્વ, સર્વ, વર્ગ, ગાર્ડ, માર્ગ, તીર્થ, પૂર્વ,
મૂર્ખ, સૂર્ય, કર્મી, અર્ધું, અર્ધી, ગણકાર્યું, ભર્યું,
અર્ધા, કર્યા, માર્યા, પહેર્યા, કર્યો, ચર્યો, કર્યો,
ઉતર્યો, પ્રાર્થના, વર્ણન, નિર્દય, દર્પણ, વટેમાર્ગ.

ચૈત્ર, પત્ર, પુત્ર, ચિત્ર, મિત્ર, ત્રણ, ત્રીસ, પ્રાણ,
પ્રેમ, ભ્રમર, પ્રધાન, શ્રાવણ, બ્રાહ્મણ, પ્રીતિ, ધૂજે,
ધૂજતો. ચંદ્ર, ચંદ્રમા, ઇંદ્રિયો, વસ્ત્ર, સ્ત્રી.

ચક્રર, નક્રર, હુક્રર, લક્રડ, સજ્જડ,
ખચ્ચર, ખચ્ચું, વચ્ચે, સિક્કા, જક્કી, છુટ્ટી, કટ્ટા,
ટટ્ટું, અત્તર, ઉત્તર. ઉત્તમ, પિત્તળ, વત્તા, સાક્ષા,
અક્ષા, ભિલ્લુ, કિલ્લા, ખુલ્લું, મુલ્લાં, પલ્લવ,
મુદ્દલ, ગુસ્સો.

અન્ન, ખિન્ન, હુન્નર, જગન્નાથ. લટું. છટ્ટી. ભટ્ટી,
ચિટ્ટી. પત્થર, કત્થાઈ. વિદ્યા, વિદ્યાર્થી, ઉદ્યોગી.
ચોકખાઈ. ગુચ્છો, કચ્છ, ઇચ્છા. વહ્યા, રહ્યો, ડાહ્યો,
કહ્યું, રહ્યું, કહ્યાગરૂં. ભક્ત, ભાક્ત, ભુક્તિ,
યુક્તિ. દુશ્મન. લશ્કર.

પરીક્ષાના ડિકટેશનમાં આવનાર શબ્દો.

પરમેશ્વર, ભક્તિ, પૃથ્વી, બાંધ્યું, ચંદ્રમા,
દયાળુ, હોશિયાર, વર્ણન, ભ્રમર, કુટડા. ચંદ્ર,
ધ્યાન, પત્ર, પંખેરૂં, ઋતુ, શ્રાવણ, વસ્ત્ર, તિથિઓ,
અશાડ, વિખુટા, પિત્તળ, મિઠાઈ, પુષ્કળ, સુતરાઉ,
દ્રાક્ષ, સિંપાઈ, કુદડી, કૂદતી, સજ્જડ, ડાહ્યો,

ઠીકરું, નિશાન, ઢગલા, અથડાયું, છુંદાઈ, ભાગ્ય-
 શાળી, વિધા, શેઠાણી, વિચાર્યું, ચૌદું, ગધેડું,
 પહેંચાડયો, હાડવૈદ, જક્કી, હૂંરું, પિવાડતો, વિઆય,
 સાચવણ, ચાંદની, ઊંધ્યાં, સટકી, રિસાળ, મુદ્દલ,
 ભાઈભાંડુ, ઢોંગ, પાટલુન, હિંમત, છટ્ટી, ચત્ત,
 ચગદાઈ, કિલ્લો, ચક્કર, વૂમી, રહ્યો, ઉઠાડયો,
 ભૂલથાપ, દઢ, છુટ્ટી, અર્ધું, સ્વાદે, કુટુંબ, ધાન્ય,
 અંગેડી, ઘોતલી, દોડયો, કુટેલું, પસ્તાયો,
 ઢોંગલી, ઝૂંટવી, ખેંચતાણ, સહીઅરો, વિવાહ,
 કદા, કલેશ, દર્પણ, કૌશલ્યા, ગણકાર્યું, દશરથ,
 બ્રાહ્મણ, વિદ્યાર્થી, મૂર્ખ, ધણિઆણી, ઇશ્વર,
 લોહિઆણું, ભાંગીતૂટી, પસ્તાઈ, સ્ટેશન, સંદેશો,
 સોંપ્યું, દુઃખ, હુંકાણું, ગોઠવણ, સિસોટી, મિનિટ,
 હીંચકા, દોરડું, હિંચોળે, દીમણું, ઓઢ્ઢા, રૈયત,
 નીમણુક, પૂછ્યું, દીલગીરી, ઢેકાઢખીઆ, ચોકખું,
 ગુમાવ્યું, શિખામણ, નિહાળ્યું, ખૂખસુરત, ભૂખ્યો,
 શીંગડું, ખડખડાટ, ગભરાટ, ભટ્ટી, પિએર, તીર્થ,
 ઉદેસીંગ, ઓચીંતો, લશ્કર, તડંગધુમ, દુશ્મન,

પાંચમા ધોરણનો “મુખગચ્છિત શિક્ષક” ચાર આના. [૪૭

ગુસ્સો, હંમેશાં, ધૂજતો, સ્ત્રી, અંગુડીઆં, ઘોખણ,
મહિમા, સિંધુ, સરિતા, રણિઆમણી, સ્હોય,
વનસ્પતિ, પક્ષવ, નાળિયેર, વિશેષ, શિખંડ, પશ્ચિમ,
દક્ષિણ, વસ્તુ, સ્લેટ, વિજયા, મુકુંદ, કુટપટી, મધ્ય,
પગથીડું. ટેબલ, ખુરસી, નિયાણુ, ઇશ્વર, ઇશાન,
અધિકારી, બંદોબસ્ત, ઢેડ, તલાટી, માસ્તર, ટપાલી,
ગેરહાજર, દાકતર, ઘોંઘાટ, લક્ષ્મણ, ટિકિટ, મિનિટ,
નિર્દય, જંતુ, છદ્દો, તાંબાકુંડી, કથરોટ, સિક્કા,
ટંકશાળ, ધાતુ, મેળવણી, શિરોઈ, ચળકાટ, પાંદડી,
સુગંધ, ધુપેલ, ઉપલાણુ, સાદડી, ગુચ્છો, સળંગ,
ઢબરાં, અથાણું, કૌવતવાણું, આળસુ, હળપુણી,
ધુસરી, ખિન્ન, સંતોષ, લડું. ઉત્તર, ઉત્તમ, ઢાંકણું,
અગિયાર, શિયાળવાં, તત્કાળ, ધુણી, રક્ષણ,
હુન્નર, ઉઘોગી, ભિંજતું, તણખલું, નીમકહલાલ,
પ્રીતિ, ટટ્ટીઓ, કુદાવે, અડીઅલ, કહ્યાગરૂં, કાંડું,
પેટુ, ઢીંચણુ, ઇંદ્રિયો, ધબાકો, જ્ઞાન, સાક્ષા,
જાંબુડો, કત્થાઈ, ધૂજે, ફલાનલ, દોશીવાણીઆ,
ઢાંકણુ, ભીંગડાં.

૪૮] ગુજરાત પ્રાંતની સા. ભૂ ની પ્રશ્નોત્તરમાળા ત્રણ આના.

સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાના ભૂગોળ શિક્ષક
માટે અભિપ્રાયો.

રા. બા. કમળાશંકર પ્રાણશંકર ત્રિવેદી બી. એ.

પ્રે. રા. ટ્રે. કોલેજના માનિ પ્રિન્સિપાલ સાહેબ.

પોતાના તા. ૨૨-૨-૧૫ ના પત્રમાં લખે છે કે:-
“તમોએ મોકલેલું” સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી
તાલુકાનો ભૂગોળ શિક્ષક” નામનું પુસ્તક જોઈ ગયો છું.
સુરત શહેરની ભૂગોળ શિખવવામાં શિક્ષકોને
તે ઉપયોગી થઈ પડશે.”

રા. રા. ચુનીલાલ વેદાભાઈ શાહ.

સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલના હેડમાસ્ટર સાહેબ
પોતાના પત્રમાં લખે છે કે: “તમારી ભૂગોળની ચોપડી
(સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો ‘ભૂગોળ
શિક્ષક’)માં શહેરની જાણવાજોગ વિગતો અને સ્થળોનો
સારો સંગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે પરીક્ષા વખતે
તમારી ચોપડી વિદ્યાર્થીઓને ઘણી ઉપયોગી થઈ
પડશે.”

અધાપિ બહાર ન પડેલી એવી

ખીભ ધોરણની સુધિજ્ઞાનની પ્રશ્નોત્તરમાળા.

જામનગર અને વાંકાનેર સ્ટેટમાં ખીભ ધોરણ માટે

ટેકસ્ટ બુક તરીકે મંજૂર થએલા

❀ કાઠિઆવાડ એજન્સિની તમામ પ્રાયમરી સ્કૂલોમાં ❀

ધનામ અને લાયબ્રેરી બુક તરીકે મંજૂર થએલા

“અંગગણિતનાં મનોચત્ન” પાંચ આના

તર્કશક્તિનું તાણું ઉઘાડનાર શ્રેષ્ઠ કુચી

“મુખગણિત શિક્ષક”જ છે. માટે ❀

❀ “મુખગણિત શિક્ષક”ખરીદો

આળવર્ગનો	૦-૧-૬	ત્રીજા ધો. નો	૦-૨-૬
પહેલા ધો. નો	૦-૧-૯	ચોથા ધો. નો	૦-૪-૦
ખીભ ધો. નો	૦-૨-૦	પાંચમા ધો. નો	૦-૪-૦

“ભૂગોળ શિક્ષક” તૈયાર છે.

સુરત જિલ્લાનો ૦-૩-૦ | ચોર્યાસી તાલુકાનો ૦-૨-૦

સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો ૦-૩-૦

—:અધાપિ બહાર ન પડેલી એવી:—

ગુજરાત, મુંબઈ ઇલાકો, અને હિંદુસ્તાનની

❀ ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા. ❀

કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ, શાહપોર—સુરત.

